

BRISTOL HISTORIA I MY

Piątek, 8 marca 2013 roku

**NARÓD, KTÓRY TRACI PAMIĘĆ,
JEST NARODEM BEZ PRZYSZŁOŚCI**

Zakopane – hotel Bristol

www.jamontt.pl

Stowarzyszenie Instytut Dziedzictwa Historycznego Kultury i Sportu im. Mariana Jamontta

zaprasza na konferencję

BRISTOL HISTORIA I MY

PROGRAM

Piątek, 8 marca 2013 roku, **godz. 16.00**
Msza Święta, **Kościół pw. NMP Królowej Świata**
ul. Bulwary Słowackiego 2

Hotel Bristol, ul. Bulwary Słowackiego 9 – **godz. 17.30**
Epizody Powstania Styczniowego – Grzegorz Orłowski
Nowoczesny Patriotą – Filip Frąckowiak

Przerwa na kawę

Zakopiański Bristol: historia i dzień dzisiejszy – Zbigniew Cyran

Przerwa na kawę

Koncert poezji śpiewanej – Dorota Wawryszczuk

Czas dzisiejszego spotkania związany jest z kolejną rocznicą śmierci Patrona naszego Stowarzyszenia. Dotychczasowe rocznice były okazją do wspólnego uczestniczenia we Mszy Świętej i złożenia okolicznościowej wiązanki na mogile, w której spoczywa także matka Mariana Jamontta, Anna Jamontt oraz jego żona Matylda Jamontt.

Obecny rok, w którym obchodzimy 150. rocznicę Powstania Styczniowego, jest szczególnie ze względu na swoisty tańcuch pokoleniowy łączący Rodziców Mariana Jamontta i jego samego, z pokoleniem współczesnym, także zatroskany o losy naszej Ojczyzny.

Za okazaną życzliwość dziękujemy Panu Markowi Dziedzicowi, dyrektorowi Zakopiańskiego Oddziału FWP, wszystkim pracownikom Bristolu oraz zaproszonym gościom. Szczególnie dziękujemy Panu Filipowi Frąckowiakowi z Fundacji im. Józefa Szaniawskiego.

Odezwa Tymczasowego Rządu Narodowego

22 stycznia 1863

Komitet Centralny Narodowy, tajny organ kierowniczy niepodległościowych organizacji polskich, koordynujący działalność konspiracyjną, 22 stycznia 1863 r. przekształcony w Tymczasowy Rząd Narodowy, proklamował wybuch powstania. Od tej daty mija 150 lat. Odezwa, skierowana do narodów Polski, Litwy i Rusi wezwała do walki zbrojnej z rosyjskim zaborcą. Historia powstania 1863-64 uczy, że w życiu narodów sens mają i takie pojęcia jak odwaga, męstwo, przywiązanie do ideałów i tradycji.

Komitet Centralny jako Tymczasowy Rząd Narodowy, 22 stycznia 1863 r.

Nikczemny rząd najeźdźniczy, rozwścieklony oporem męczzonej przezeń ofiary, postanowił zadać jej cios stanowczy: porwać kilkadziesiąt tysięcy najdzielniejszych, najgorliwszych jej obrońców, oblec w nienawistny mundur moskiewski i pognać tysiące mil na wieczną nędzę i zatracenie.

Polska nie chce, nie może poddać się bezspornie temu sromotnemu gwałtowi, pod karą hańby przed potomnością powinna stawić energiczny opór. Zastępy młodzieży walecznej, młodzieży poświęconej, ożywione gorącą miłością Ojczyzny, niezachwianą wiarą w sprawiedliwość i w pomoc Boga, poprzysięgły zrzucić przekłętą jarzmo lub zginąć.

Za nią więc, Narodzie Polski, za nią!

Po strasznej hańbie niewoli, po niepojętych męczarniach ucisku Centralny Narodowy Komitet, obecnie jedyny legalny Rząd Twój Narodowy, wzywa Cię na pole walki już ostatniej, na pole chwały i zwycięstwa, które Ci da i przez imię Boga na niebie dać przysięga, bo wie, że Ty, który wczoraj byłeś pokutnikiem i mścicielem, jutro musisz być i będziesz bohaterem i olbrzymem!

Tak, Ty wolność Twoją, niepodległość Twoją zdobędziesz wielkością takiego męstwa, świętością takich ofiar, jakich lud żaden nie napisał jeszcze na dziejowych kartach swoich.

Powstającej Ojczyźnie Twojej dasz bez żalu stałości i wahania, wszystką krew, życie i mienie, jakich od Ciebie zapotrzebuje.

W zamian Komitet Centralny Narodowy przyrzeka Ci, że siły dzielności Twojej nie marnuje, poświęcenia nie będą stracone, bo ster, który ujmuje, silną dźwignią będzie ręką. Złamię wszystkie przeszkody, roztrąci wszelkie zapory, a każdą nieprzychylność dla świętej sprawy, nawet brak gorliwości, ścigać i karać będzie przed surowym, choć sprawiedliwym trybunałem Ojczyzny.

W pierwszym zaraz dniu jawnego wystąpienia, w pierwszej chwili rozpoczęcia świętej walki, Komitet Centralny Narodowy ogłasza wszystkim synów Polski, bez różnicy wiary i rodu, pochodzenia i stanu, wolnymi i równymi obywatelami kraju. Ziemia, którą Lud rolniczy posiadał dotąd na prawach czynszu lub pańszczyzny, staje się od tej chwili bezwarunkową jego własnością, dziedzictwem wieczystym. Właściciele poszkodowani wynagrodzeni będą z ogólnych funduszków Państwa. Wszyscy zaś komornicy i wyrobnicy, wstępujący w szeregi obrońców kraju, lub w razie zaszczytnej śmierci na polu chwały, rodziny ich, otrzymują z dóbr narodowych dział bronionej od wrogów ziemi.

Do broni więc, Narodzie Polski, Litwy i Rusi, do broni, bo godzina wspólnego wyzwolenia już wybiła, stary miecz nasz wydobyty, święty sztandar Orła, Pogoni i Archanioła rozwinięty. A teraz odzywamy się do Ciebie, Narodzie Moskiewski: tradycyjnym hasłem naszym jest wolność i braterstwo Ludów, dlatego też przebaczymy Ci nawet mord naszej Ojczyzny, nawet krew Pragi i Oszmiany, gwałty ulic Warszawy i tortury lochów Cytadeli.

*Przebaczamy Ci, bo i Ty jesteś nędzny i mordowany, smutny i umęczony, trupy dzieci Twoich kotłyszają się na szubienicach carskich, prorocy Twoi marzną na śniegach Sybiru. Ale jeżeli w tej stanowczej godzinie nie uczujesz w sobie zgryzoty za przeszłość, świętych pragnień dla przyszłości, jeżeli w zapasach z nami dasz poparcie tyranowi, który zabija nas, a depcze po Tobie! Biada Ci, bo w obliczu Boga i świata całego przeklniemy Cię na hańbę wiecznego poddaństwa i mękę wiecznej niewoli, i wyzwiemy na straszny bój zagłady, **bój ostatni europejskiej cywilizacji z dzikim barbarzyństwem Azji.***

źródło: Biblioteka Narodowa

*Międzynarodowe Wyścigi Motocyklowe w Zakopanem 1931 r. Fragment trybun.
Widoczni m.in.: protektor imprezy, poseł red. Marian Dąbrowski
(w jasnym kapeluszu, z papierosem) i organizator Marian Jamontt.
Fot. Ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego*

*Międzynarodowe Wyścigi Motocyklowe w Zakopanem 1931 r. Marian Jamontt
składa gratulacja Ildefonsowi Czerniakowi, zwycięzcy w kategorii do 350 ccm.
Fot. Ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego*

Marian Jamontt – zakopiański społecznik i patron sportów zimowych

W historii regionu tatrzańskiego, ale i także poza nim odegrał on ważną rolę, gdyż na progu odradzania się państwa polskiego po latach zaborów, obok wielu znanych postaci, bronił polskiej własności oraz działał na rzecz rozwoju społeczeństwa. A chociaż nie ma swojego pomnika w Zakopanem, to jednak przy ulicy Bulwary Słowackiego przypomina o nim wrośnięty w zakopiański pejzaż, działający od 1921 roku, słynny hotel Bristol.

W 2012 roku minęły 132 lata od dnia, kiedy to pierwszym krzykiem oznajmił o swoim przyjsciu na świat. Urodził się bowiem w Żytomierzu na Wołyniu 26 listopada 1880 roku. Zmarł zaś w Zakopanem 10 marca 1949 roku i spoczywa na założonym w 1908 roku cmentarzu przy ulicy Nowotarskiej. Był nie tylko w skali zakopiańskiego regionu wybitnym działaczem społecznym i gospodarczym w okresie Polski międzywojennej. W opracowaniach historycznych pojawia się często pytanie, jak to się stało, że zaledwie w ciągu 21 lat od odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku, stworzono podwaliny systemu państwowego zdolnego przetrwać najcięższą próbę i obronić polską tożsamość, pomimo zniewolenia ze strony wrogich Polsce, a współdziałających ze sobą do 1941 roku hitlerowskich Niemiec i sowieckiej Rosji. Było to możliwe dzięki wielkiemu zaangażowaniu się wielu osób w sprawę odbudowy Polski w wymienionym przed chwilą przedziale czasowym.

Taką postacią o dużym wpływie na życie społeczne był również Marian Jamontt, założyciel Związku Przyjaciół Zakopanego. Kornel Makuszyński napisał o nim znamienne słowa: „społecznikostwo w Zakopanem jest to choroba wywołana przez bacillus jamontti”. Na stałe osiedlił się tutaj w 1922 roku i był organizatorem, budowniczym, a następnie pierwszym dyrektorem największego i najnowocześniejszego wówczas w Zakopanem hotelu Bristol, związanego z powstaniem i rozwojem sportów zimowych u podnóża polskich Tatr. Marian Jamontt był też prezesem międzynarodowego stowarzyszenia Alliance Francaise, organizacji powstałej w 1883, a na ziemiach polskich w 1910 i ponownie w Polsce w 1971 roku, rozpowszechniającej język i kulturę francuską.

W prowadzonej na szeroką skalę działalności społecznej i kulturalnej nie był bynajmniej osamotniony. Aktywnie wspierała go w tym dziele jego matka Anna Jamontt oraz żona Matylda, która należąc do Sodalicji Mariańskiej, przed II wojną światową była przewodniczącą zakopiańskiego Stowarzyszenia im. św. Wincentego a Paulo zajmującego się dobroczynnością. Działalność ta, oparta na chrześci-

jańskich podstawach, stała się rodzinną tradycją, gdyż krewni Mariana Jamontta Stanisław Pruszyński wraz żoną Anną, w roku 1983 zapoczątkowali działalność Ruchu Społecznego Ku Cywilizacji Miłości, a także współtworzyli Fundację Św. Brata Alberta.

Jak mogliśmy się przekonać, niezwykle ważne, wpływające na jednostki i grupy społeczne zwłaszcza w trudnych chwilach dziejowych, są postawy i działania ludzkie. Jeszcze nie tak dawno osoby walczące o niepodległość i godność narodową, chciano wymazać z kart historii ojczystej. Marian Jamontt, chociaż prawdopodobnie nie z bronią w ręku, także prowadził swego rodzaju walkę, pozostawiając dla potomnych wiele ważnych, zasługujących na wspomnienie dokonań. A właśnie pamięć jest często najlepszą formą uznania i docenienia czyjegoś trudu.

Zbigniew Stanisław Cyran

Modlitwa za Ojczyznę ks. Piotra Skargi

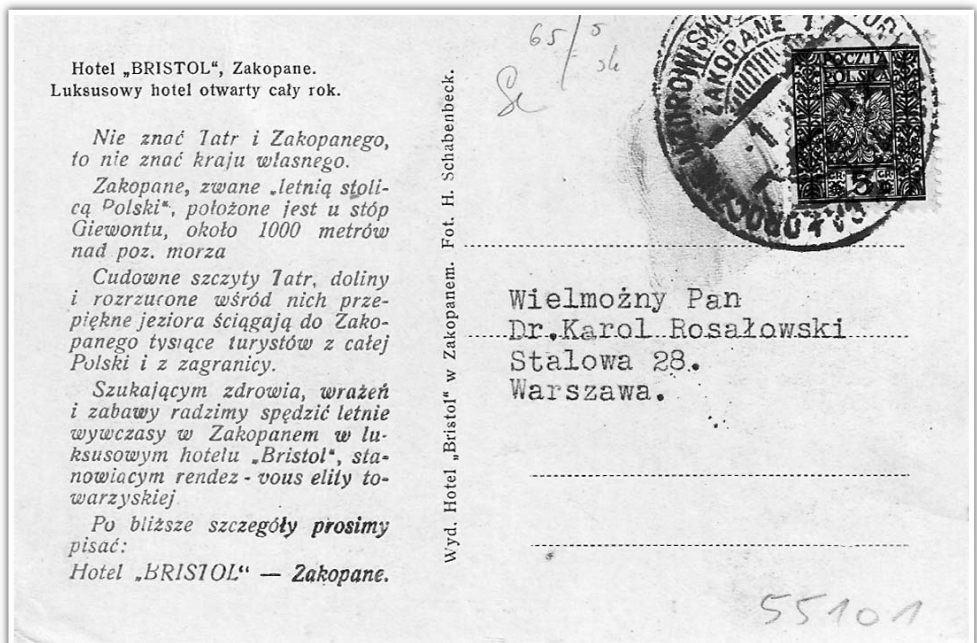
Boże, Rządco i Panie narodów,
z ręki i karności Twojej racz nas nie wypuszczać,
a za przyczyną Najświętszej Panny, Królowej naszej,
błogosław Ojczyźnie naszej, by Tobie zawsze wierna,
chwałę przynosiła Imieniowi Twemu
a syny swe wiodła ku szczęśliwości.

Wszchemogący wieczny Boże,
spuść nam szeroką i głęboką miłość ku braciom
i najmilszej Matce, Ojczyźnie naszej,
byśmy jej i ludowi Twemu,
swoich pożytków zapomniawszy,
mogli służyć uczciwie.

Ześlij Ducha Świętego na sługi Twoje,
rządy kraju naszego sprawujące,
by wedle woli Twojej ludem sobie powierzonym
mądrze i sprawiedliwie zdołali kierować.
Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen

Nowoczesny Patriota (fragment)

Bądźmy uczciwi ze swoją nowoczesnością i dajmy równy dostęp obywatelom do mediów. Obrona prawa do emitowania Telewizji Trwam to obrona medium, które wychowuje patriotów, między innymi w duchu pamięci narodowej i w duchu chrześcijańskim. Telewizja ta, w przeciwieństwie do zmiennie prowadzonej przez kolejne partie polityczne TVP, trwa w swoich założeniach programowych i słowie honoru, jakie dała Polakom. Mijają dekady, a Polacy są ciągle głęboko podzieleni. I z taką straszną zaciekleścią skaczą sobie do ideologicznych gardeł. W tym wszystkim jedno jest pewne. Tak jak wezwał ojciec Tadeusz Rydzyk: „(...) **mamy być braćmi i siostrami, nawet jeśli mają inne poglądy. (...) Rozmawiajmy (z tymi posłami, którzy głosowali przeciwko nam), to są też nasi rodacy**”. Taka postawa jest niezmiennie nowoczesna – patriotyczna. Bądźmy patriotami, zachowujmy pamięć.

Pocztówka z datą 1 grudnia 1921 r.

Hotel Bristol – okres międzywojenny (ok. 1931 r.)

Grób Mariana Jamontta
Wieniec z napisem: Marianowi Jamontt w hołdzie pamięci myśli twórczej
Zakopane, kwiecień 2011

Grób Anny Jamontt, Mariana Jamontta i Matyldy Jamontt – kwiecień 2011 r.

HOTEL „BRISTOL” W ZAKOPANEM

Jak Londyn ma swój w przepychu tonący Savoy, Paryż wytworny Majestic, Warszawa kipiącą od zabawy Oazę, w których zbiera się i bawi elita towarzyska tych wielkich stolic, tak podhalańska stolica Polski ma swój wytworny lokal, w którym koncentruje się życie przybywających tu z Polski i zagranicy turystów i sportowców. — Tym lokalem jest bezsprzecznie HOTEL „BRISTOL”.

HOTEL „BRISTOL” jest istotnie jedynym lokalem o jednolitem i dobranym towarzystwie, nic też dziwnego, że stał się ulubionym hotelem celi towarzyskiej w Zakopanem.

Od 1. XI. do 1. VII. i od 1. IX. do 1. XII. ceny niższe od 30 do 50%.

„Echo Zakopiańskie” – 23 lipca 1931 r.

82 [55106]

PROGRAM WIELKICH ZIMOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH w ZAKOPANEM.

Sezon 1930 — 1931 roku.

Organizowany przez Komitet Imprez Sportowych Z. P. Z.

- 21/XII 1930. Otwarcie Stadionów Sportowych (tory wyścigów konnych, skjøringów i ski-skjøringów, zawodów hippicznych, piłki nożnej, toru hokejowego, ślizgawki, strzelnicy oraz toru saneczkowego).
- 21/XII „ Konne zawody góralskie.
- 25-31/XII „ Instruktorski kurs narciarski.
- 25/XII „ Zawody saneczkowe.
- 25-26/XII „ Zawody hokejowe.
- 26/XII „ Konkurs skoków.
- 28/XII „ Konkurs skoków.
- 29/XII „ do 1/I 1931. Instrukcyjny kurs sędziów P. Z. N.
- 31/XII „ Bieg rozstawny 5 x 10 o mistrzostwo Polski.
- 1/I 1931. Zawody saneczkowe.
- 1-3/I „ Krajowy turniej hokejowy.
- 4/I „ Konkurs skoków w konkurencji drużyn.
- 4/I „ Zawody piłki nożnej o mistrzostwo Zakopanego.
- 4-6/I „ Międzynarodowe pokazy jazdy figurowej
- 6/I „ Konne zawody góralskie.
- 10-11/I „ Zawody strzeleckie o mistrzostwo Zakopanego.
- 10-11/I „ Wielkie międzynarodowe wyścigi motocyklowe.
- 16-18/I „ Narciarski mecz narodów słowiańskich.
- 17/I „ Automobilowa jazda zimowa. Zjazd gwiazdzisty do Zakopanego.
- 18/I „ Gymkhana samochodowa.
- 23/I „ Otwarcie wielkich ogólnopolskich zawodów hippicznych, cross-country, skjøringi i ski-skjøringi. Pod protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej.
- 25/I „ Drugi dzień zawodów konnych.
- 26/I do 1/II. Narciarskie mistrzostwo młodzików.
- 27/I 1931. Trzeci dzień zawodów konnych.
- 1/II „ Czwarty dzień zawodów konnych o nagrodę Prez. Rzeczypospolitej.
- 31/I do 2/II. Mistrzostwa narciarskie Okręgu Podhalańskiego.
- 2/II 1931. Piąty dzień zawodów konnych.
- 2-4/II „ Międzynarodowe mistrzowskie zawody łyżwiarские.
- 4-6/II „ Wielkie zawody myśliwskie.
- 7/II „ Otwarcie Wielkich Międzynarodowych Zawodów Hippicznych, cross-country, skjøringi i ski-skjøringi. Pod protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej.
- 8/II „ Drugi dzień międzynarodowych konnych zawodów o nagrodę Armji Polskiej p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.
- 10/II „ Trzeci dzień międzynarodowych konnych zawodów o nagrodę Armji zagranicznych p. Ministra Spraw Zagranicznych.
- 11/II „ Czwarty dzień (ostatni) międzynarodowych konnych zawodów.
- 10-15/II „ Międzynarodowy turniej hokejowy.
- 15/II „ Zawody piłki nożnej o mistrzostwo Podhala.
- 15/II „ Narciarskie skoki (klubowe).
- 17/II „ Konne zawody góralskie.
- 22/II „ Wielki automobilowy wyścig torowy.
- 27/II do 1/III. Zawody strzeleckie o mistrzostwo Tatr.
- 1/III 1931. Konne zawody góralskie.
- 1/III „ Mistrzostwo międzyokręgowe sztafet narciarskich reprez. 5 x 10 km.
- 8/III „ Zawody piłki nożnej o mistrzostwo Tatr.
- 8/III „ Bieg zjazdowy o mistrzostwo P. Z. N.
- 15/III „ Ślalom narciarski.
- 5-6/IV 1931. Narciarskie zawody wiosenne.

KOMITET IMPREZ SPORTOWYCH Z. P. Z.
HOTEL "BRISTOL", ZAKOPANE.
TEL. 315 i 581.

65/

Folder reklamowy hotelu Bristol z 1930 r.

„BRISTOL“

Największy nowoczesny luksusowy hotel-pensjonat w Zakopanem, otwarty cały rok.

o o o

Konstrukcja żelazo-betonowa. Centralne ogrzewanie. Bieząca zimna i gorąca woda w pokojach i apartamentach. Łazienki. Elektryczne oświetlenie. Wygodne słoneczne werandy i tarasy na wszystkich piętrach.

o o o

Hall, kolumny, klatka schodowa i korytarze wykładane marmurami kieleckimi, schody z marmuru Carrara. Piękne sale restauracyjna i bankietowa. Kiosk. Fryzjerna. Telefon międzymiastowy.

o o o

Położenie hotelu wschodnio-południowe, zaciszne i słoneczne, wśród lasu, nad potokiem Bystre, przy Bulwarze Słowackiego, z pięknym widokiem na góry. W mieście, a jednak zdala od kurzu i zgiełku śródmieścia. Śliczny ogród kwiatowy i fontanna.

o o o

Elita towarzyska z całej Polski i zagranicy, automobilści, sportowcy i turyści oraz wycieczki zbiorowe koncentrują się przedewszystkiem w Bristolu.

o o o

Wykwintna kuchnia polsko-francuska. W sezonach głównych doborowa orkiestra, five o'clock i dancingi oraz częste wspaniałe bale i zabawy towarzyskie. Urządzenie bankietów — specjalność Bristolu.

o o o

Bristol jest jedynym hotelem w Polsce, który otrzymał Dyplom Uznania od P. W. K. w Poznaniu oraz odznaczenie Automobilkłubu Polski w postaci trzygwiazdkowej tarczy polecającej, przyszanowanej nielicznym hotelem komfortowym za wzorowe przyjmowanie wycieczek i gości.

o o o

W okresach wiosennym i jesiennym: od 1 marca do 1 lipca i od 1 września do 15 grudnia — idealne warunki wycieczkowe, przy cenach zniżonych od 30 do 50%.

o o o

Prospekty na żądanie.

P. 8. W okresach jesiennym i wiosennym rozporządzamy zawsze wolnymi pokojami, przy cenach zniżonych od 30 do 50%. Jesień i wiosna w Zakopanem należą do równie pięknych pór roku. Konaż zależy na spokojnym wypoczynku lub kto chce poratować swe zdrowie, znajdzie w tym czasie w Bristolu idealne warunki wycieczkowe.

1930. „POLSKA“ JANA TRUSZCZYŃSKIEGO

HOTEL BRISTOL

TOW. HOTELI i PENSIJONATÓW „BRISTOL“ S. A.
ZAKOPANE

TELEGR.: BRISTOL ZAKOPANE.

TELEFONU NUMER: 315.

Zakopane, dnia 30 października 1930 r.

ZAPROSZENIE NA SEZON ZIMOWY DO BRISTOLU.

P. T.

Sezon zimowy w Zakopanem, znany ze swych pełnych palącego słońca dni i daru sił zdrowotnych oraz czarującego piękna Tatr na tle nieprzemijającej bieli śnieżnej, zbliża się szybko ku nam. W sezonie tym życie towarzyskie zjeżdżającej tu elity tak polskiej, jak i zagranicznej, koncentruje się przedewszystkiem w Bristolu. Już obecnie otrzymujemy zapytania o pokoje oraz program zabaw i imprez sportowych zimowego sezonu, który podajemy na odwrotnej stronie.

Wobec powyższego zwracamy się starym zwyczajem do dotychczasowych naszych gości oraz osób nam wskazanych z przypomnieniem sezonu zimowego, który rozpoczyna się w Zakopanem dnia 1-go, a okres świąteczny 15-go grudnia i od tego dnia rezerwujemy pokoje na wspomniany okres. O ile więc zamierza W. P. spędzić nadchodzący okres świąteczny w Zakopanem, to — dla uniknięcia zawodu — radzimy zamówić sobie pokój w Bristolu jak najwcześniej, choćby odwrotną pocztą. Na krótko bowiem przed Świątami pokoje we wszystkich lepszych pensjonatach, a tem więcej w Bristolu, będą zajęte.

Równocześnie przyjmujemy zamówienia na styczeń i luty, które wobec nadzwyczaj bogatego programu imprez sportowych i najliczniejszej frekwencji gości w tym czasie, prosimy również przysyłać jak najwcześniej, o ile W. P. zamierza spędzić u nas karnawał.

Choć uprzyjemnić naszym gościom w nadchodzącym sezonie zimowym pobyt w Bristolu, robimy przygotowania do całego szeregu najnowszych atrakcyj. Pomiędzy innymi zaangażowaliśmy najlepszą orkiestrę z programem muzyki tanecznej i koncertowej. Bale i zabawy, urządzone ubiegłych sezonów w Bristolu, znane są naszym gościom jako najwytworniejsze w Zakopanem i cieszą się wyjątkową frekwencją elity towarzyskiej. Renome te postaramy się i nadal utrzymać na najwyższym poziomie.

Kuchnią naszą kierować będzie najlepszy kucharz przy współpracy pierwszorzędnych kucharzy i cukierników, zaś bufet zaopatrzonej zostanie w dobrą najwykwintniejszych trunków. Nie wątpimy więc, że pod każdym względem potrafimy zadowolić najwybredniejsze wymagania naszej klienteli.

Oczekując łaskawego zamówienia, pozostajemy zawsze gotowi do usług i kreślimy się

Z wysokim poważaniem

ZARZĄD HOTELU „BRISTOL“

Cudne to Zakopane!

„BRISTOL“ NA CZELE RUCHU TURYSTYCZNEGO ZAGRANICZY. Znacznie ożywiony w ostatnim czasie ruch gości i turystów zagranicznych w Zakopanem przypisać należy intensywnej propagandzie, jaką prowadzi od dłuższego czasu zarząd Hotelu „Bristol“ na własną rękę lub też wspólnie z zarządem uzdrowiska. „Bristol“, jako hotel o wysokim poziomie, pozyskał najlepsze uznanie w agencjach turystycznych zagranicą, to też przeważnie część cudzoziemców w nim się lokuje. Gdy któregoś dnia byłem tam na obiedzie, naliczyłem na 70 obecnych osób na sali 30 cudzoziemców. Z wybitniejszych gości zagranicznych bawią w Zakopanem w tej chwili pani Karolina van Dormelen, wybitna holenderska aktorka

i dziennikarka, która bawi tu dla turystyki i krajoznawstwa, dalej głośna niemiecka powieściopisarka Irma Kern, która od trzech lat utrzymuje stały kontakt z naszym światem literackim i często Polskę odwiedza, a obecnie zabawi w Zakopanem dwa miesiące; dalej dwóch włoskich dziennikarzy, kilku pianistów i pianisek (uczniów prof. Egona Petri) itd. Bawił tu przez tydzień głośny japoński artysta malarz Kiryogaja, w sierpniu zjeżdża do „Bristolu“ na kilkutygodniowy pobyt wycieczka Instytutu Socjologicznego z Westminsteru (Anglija). W wycieczce tej bierze udział 20 najwybitniejszych osób Instytutu, które przeprowadzać będą specjalne studia w Polsce i szczególnie w Zakopanem.

„Echo Zakopiańskie” Nr 11 z 1931 r., s. 8

MATYLDY I MARIANA JAMONTTÓW SPOJRZENIE NA ZAKOPANE

Podróż z Nowego Jorku do Zakopanego można odbyć na różne sposoby. Zwyczaj większą część tej odległości pokonujemy samolotem. W tym szczególnym przypadku było nieco inaczej. Spróbujmy jednak rzecz całą nakreślić w następujących po sobie ramach czasowych.

Marian Jamontt, budowniczy i pierwszy dyrektor działającego od 1921 roku zaśluzonego historycznie zakopiańskiego hotelu Bristol, człowiek znany ze swojego społecznego zaangażowania, na stałe zamieszkał u podnóża polskich Tatr w 1922 roku. Przybył do Zakopanego z Wołynia, z okolic Żytomierza. Urodził się zaledwie 17 lat po wybuchu Powstania Styczniowego, którego straszliwe skutki były udziałem walczącego o swoją wolność narodu polskiego. Tylu Polaków straciło przecież życie, zostało pozbawionych wszystkiego, co posiadali. Unicestwiono dorobek kulturalny wielu pokoleń. Może dlatego właśnie ci, którzy przetrwali tę dziejową zagładę, a także ich potomkowie, mając możliwość czy to materialnego wkładu w odbudowę życia społecznego Polaków, czy też pracy dla dobra wspólnego skazanego na wyniszczenie narodu, czynili wszystko, by ten rozwój rzeczywiście następował. Było to siłą napędową, która pozwoliła nie tylko na odbudowę struktur państwowych po latach zaborów, ale także na obronienie polskiej tożsamości, pomimo zniewolenia ze strony wrogich Polsce, a współdziałających ze sobą do 1941 roku hitlerowskich Niemiec i sowieckiej Rosji.

Taką pełną zaangażowania postawą charakteryzował się Marian Jamontt, o którym Kornel Makuszyński swego czasu napisał znamienne słowa, że „społecznictwo w Zakopanem jest to choroba wywołana przez bacillus jamontti”. Działalność ta była ukierunkowana zwłaszcza na organizację licznych zawodów sportowych, ze

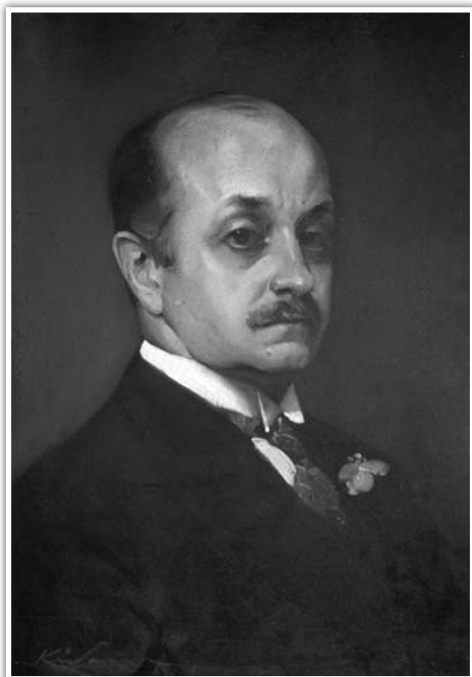
szczególnym uwzględnieniem dyscyplin zimowych, które przecież określają tożsamość historyczną Zakopanego. W swoich wysiłkach nie był bynajmniej osamotniony. Aktywnie wspierała go w tym dziele matka Anna Jamontt oraz żona Matylda, która należąc do Sodalicji Mariańskiej, przed II wojną światową była przewodniczącą zakopiańskiego Stowarzyszenia im. św. Wincentego a Paulo zajmującego się dobroczynnością.

Nasi bohaterowie przetrwali okres wojennej pożogi. Marian Jamontt zmarł 10 marca 1949 roku. Jego żona Matylda, od śmierci męża żyła jeszcze przez 19 lat, bowiem zmarła 9 lutego 1968 roku. Od tej chwili mogli być znowu razem. Uwiecznieni na portretach opuścili Polskę udając się do Ameryki. W 2012 roku powrócili drogą elektroniczną do Krakowa, a następnie do Zakopanego, by spojrzeć raz jeszcze w księgę dziejów zimowej stolicy Polski.

Zbigniew Stanisław Cyran

Matylda Jamontt
4 IV 1898 r. – 9 II 1968 r.

Marian Jamontt
26 XI 1880 r. – 10 III 1949 r.

BRISTOL, HISTORIA... A MY?

Hotel Bristol w Zakopanem, maj 2010 r.